Gemeente Gouda

Bijlage 1: Participatieverslag Denkwijzer participatiebeleid Gouda 2026

Inleiding

Voor u ligt het participatieverslag over de Denkwijzer participatie. In dit verslag leest u hoe we samen met medewerkers, inwoners, ondernemers en andere betrokkenen hebben gewerkt aan een denkkader voor participatie in Gouda. Het denkkader helpt ons om duidelijk en op een goede manier samen te werken met inwoners, organisaties en anderen die mee willen denken of doen.

Vanaf het voorjaar 2025 is met veel energie en enthousiasme gewerkt aan de voorbereiding van de Denkwijzer Participatiebeleid. Samen met mensen uit de stad en collega's binnen de organisatie, is gebouwd aan een inhoudelijk stevig denkkader waarin zoveel mogelijk gezichtspunten zijn meegenomen.

Het participatietraject bestond uit een extern en een intern deel. Het externe traject was gericht op inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere betrokkenen. Welke ervaringen hebben zij met de gemeente, wat gaat goed, wat kan beter en wat is er nodig om participatie beter te organiseren?

Het interne traject richtte zich op medewerkers van de gemeente, binnen alle lagen van de organisatie. Het doel van dit traject was zowel ervaringen en geleerde lessen ophalen, als bewustwording van het belang van participatie.

In dit participatieverslag leest u hoe het proces is verlopen en wat de belangrijkste uitkomsten zijn. Deze uitkomsten zijn verwerkt in de Denkwijzer.

Extern participatietraject

Het externe traject was gericht op inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere betrokkenen. Welke ervaringen hebben zij met de gemeente, wat gaat goed, wat kan beter en wat is er nodig om participatie beter te organiseren? We spraken met zo'n 40 mensen die de afgelopen tijd ervaring hebben gehad met participatie of initiatieven, waarvan de trajecten inmiddels zijn afgerond. We hebben gesproken met mensen die positieve én minder positieve ervaringen hebben. Zo krijgen we een eerlijk en compleet beeld. We hebben van de 40 gesprekken een geanonimiseerde samenvatting gemaakt, de zogenaamde 'rode draad'. Deze rode draad en de concept denkwijzer zijn ook gedeeld met alle 40 externen.

Rode draad externe gesprekken

Uit 40 gesprekken met Gouwenaars met recente, relevante ervaring met participatie en/ of initiatieven is een samenvatting gemaakt.

Wat gaat er goed?

"De lijnen zijn kort, het contact is fijn en als je iets wil, denkt de gemeente mee."

Benaderbaarheid van het bestuur en de ambtenaren en laagdrempelig contact.

Men wordt veelal serieus genomen en op de hoogte gehouden.

De gemeente is de laatste jaren actiever geworden en dat wordt gewaardeerd.

De samenwerking met diverse organisaties en de ondersteuning van laagdrempelige initiatieven vanuit bewoners en het beschikbaar stellen van "middelen en tijd" wordt gewaardeerd.

De creativiteit in het organiseren van evenementen wordt ook genoemd als een sterk punt.

Wat kan er beter?

“Meedoen mét wederzijds respect.”

Er is behoefte aan een duidelijke visie en structuur voor participatie. Het is niet voldoende inzichtelijk wat er met de input van participatie gebeurt. Ook zijn inspraakmomenten soms op ongunstige tijden.

De interne organisatie is soms te veel naar binnen gericht en niet alle medewerkers hebben altijd voldoende kennis van de stad. Daarbij komt dat het verloop binnen de gemeente groot is en er kennis en relaties verloren gaan.

Er wordt soms te veel vanuit het sectorale beleid gekeken en niet naar het overkoepelde belang van de stad.

Het draagvlak voor participatie verschilt enorm per ambtenaar en daardoor is de inzet van participatie persoonsafhankelijk.

Participatie wordt vaak als te laat ervaren, wanneer besluiten al (deels) zijn genomen.

Veel initiatiefnemers ervaren veel regel- en papierwerk en vinden het moeilijk de juiste ingang te vinden voor hun initiatieven. Ze voelen zich soms niet serieus genomen.

De gemeente benut de kennis en kunde van de stad niet altijd voldoende. Usual suspects lijken vooral te worden betrokken en minder de zwijgende meerderheid. Signalen worden niet altijd goed opgepakt. De waardering voor de vele inwoners die bereid zijn iets te doen, kan beter.

De kwaliteit van het gespreksleiderschap tijdens participatiebijeenkomsten is cruciaal.

Wat heb je nodig in de samenwerking met de gemeente?

"Zeg wat je doet. Doe wat je zegt. En doe het samen."

Transparantie en duidelijkheid (inzichtelijk maken van belangenafwegingen, het communiceren over dilemma's, en het duidelijk onderbouwen, tijdig informeren).

Wederkerigheid en serieus nemen van de input van organisaties en bewoners.

Toegankelijkheid en persoonlijk contact (een vast aanspreekpunt, korte lijnen, praktische ondersteuning).

Kennis van de stad en een integrale visie (ga de buurt en de stad in en ga in gesprek).

Er is behoefte aan een benadering die het idee van "samenwerken" bevordert in plaats van "twee kampen".

Neem een faciliterende rol aan en neem een initiatief niet over.

Zorg voor navolgbaarheid van wat er met de input wordt gedaan en maak het proces duidelijk.

Is er een Goudse gemene deler?

"Er zit kracht in de stad. Geef die de ruimte."

De bereidheid van bewoners om zich in te zetten voor de stad, mits ze serieus worden genomen. Er is veel denkkracht en betrokkenheid.

Veel korte lijntjes tussen de verschillende groepen en personen in Gouda.

Er zitten voor- en nadelen aan het 'samen doen' in Gouda. Er ligt nadruk op, maar zorgt ook soms voor een weinig transparante aanpak.

‘Goudse kaasstolp’ mentaliteit: naar binnen gericht en ‘conservatief’ (‘zo doen wij dat hier’).

Focus op formeel versus informeel (bewonersinitiatieven hebben het gevoel minder serieus genomen te worden dan formele organisaties).

Hoe kunnen we jou het beste bereiken?

"We houden van duidelijkheid, een bekend gezicht en een bericht op het juiste moment."

Laagdrempeligheid en persoonlijk contact.

Vroegtijdige en relevante betrokkenheid.

Duidelijke, transparante en constructieve communicatie.

Digitale én traditionele kanalen (socials, fysiek contactpersoon, email, nieuwsbrief, flyers (indien niet te frequent), fysieke bijeenkomsten).

Wat heb je nodig om nóg meer te participeren of initiatieven op te starten?

"Geef ons ruimte, vertrouwen en een beetje hulp. Dan gaan we ervoor."

Verandering in de houding en cultuur van de gemeente door te focussen op samenwerken en participatie te bevorderen.

Duidelijke visie en een kader voor de reactie en terugkoppeling vanuit de gemeente op ingediende ideeën. Inwoners willen weten wat er met hun input gebeurt en verwachten dat de gemeente duidelijke kaders stelt en verwachtingen managet.

Benutten en koesteren van bestaande kennis en initiatieven. Dit betekent niet alleen het omarmen van nieuwe initiatieven, maar ook meer aandacht en ondersteuning voor bestaande of net opgestarte initiatieven.

Initiatiefnemers hebben behoefte aan meer ruimte om te experimenteren, minder bureaucratie en een gemeente die meedenkt in mogelijkheden. Dit omvat ook structurele ondersteuning en praktische hulp bij de uitvoering.

Interne participatietraject

Binnen gemeente Gouda is veel ervaring met participatie opgedaan door de jaren heen. In meerdere werksessies voor medewerkers is die kennis en ervaring opgehaald voor het denkkader en is het nieuwe denkkader getoetst aan de praktijk. Er waren twee werksessies

voor collega’s uit het sociaal domein en twee werksessies voor collega’s uit het veiligheids- en ruimtelijk domein.

Daarnaast hebben we een enquête uitgezet binnen de organisatie over het onderwerp participatie. Belangrijkste uitkomsten zijn dat participatie en initiatieven op heel veel plekken in de organisatie plaatsvinden. Zo’n 56% van de respondenten heeft te maken met initiatieven en zo’n 70% met participatie. Er is met name behoefte aan:

- Heldere structuur en kaders

- Vaste ondersteuning (mensen & tools)

- Opleiding, bewustwording en kennisdeling

- Toegankelijke en moderne participatie-instrumenten

- Capaciteit en tijd